

Länsstyrelsen
Gotlands län

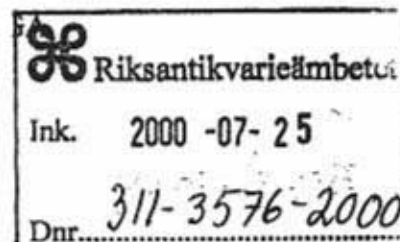
BESLUT

Dnr 221-204-99

12.7. 2000

Tel. 0498-292124
Fax. 0498-247275
E-post: joha@i.lst.se

H002 (jordbruk)
A022 (bondgård)

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Hummelbos 1:23 i Burs, Gotland.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lagen om kulturminnen mm (1988:950) i KML, Hummelbos 1:23 i Burs, Gotland för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen omfattar manbyggnaden (1), bakbygget (2), smedjan/köttboden (3), snickarboden (4), ladugården med tröskhus (5), samt bodlängan (6). Till byggnadsminnet hör ett skyddsområde som avgränsas med heldragen linje på bifogade karta (bilaga 1) bestående av trädgården och de intilliggande beteshagarna med staket och bandtunar.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ KML följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader 1-6 får inte rivas, byggas till eller till sin exteriör byggas om.
2. I byggnaderna får inte göras ingrepp i stomme, dvs grund, bärande väggar, bjälklag, takstol och murstockar.
3. I manbyggnaden (1) får inte fast inredning och inte heller ytskikt borttagas eller förändras.
4. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Ädelträdsbestånd och flerårigt växtmaterial skall bevaras. Övriga tillhör till gården, såsom pumpar, staket med grindar och tunar mm, får inte flyttas, tas bort eller ändras.
5. Byggnadsminnet skall underhållas så det inte förfaller.

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap 14§ i KML.

20.07-08-25
2000-08-25
Kopia till
BM-nog 3 UT/mog

BYGGNADSBESKRIVNING

Fastigheten Hummelbos 1:23 i Burs består av en manbyggnad i sten med vit spritputs med slätputsade hörnkedjor och gavelband, ursprungligen uppförd som tvåvånings enkelstuga på 1790-talet, möjligen med bibyggt källare, men utbyggd till tvåvånings parstuga vid 1800-talets mitt. Taket är av undermurat enkupigt tegel. Entrédörren är från 1800-talet av spegeltyp. Fönstren tillhör 1800-talets mitt. Snickerierna är målade gul-röda.

Interiören har stänkmålad farstu och bakomliggande kök med härd och kupa. I vardagsstugan åt norr finns en ljusgrön kakelugn och stormönstrade tapeter. I söder finns en kammare med en rund kakelugn från 1700-talets slut och ett ålderdomligt nedsänkt källarrum utan fönster.

På övre våningen har salen, med rosa väggar med fältindelning ovan en bröstning, en grå-grön-färgad Bergkakelugn från c:a 1850. Brudkammaren har en kraftigt grön-gulfärgad kakelugn från 1800-talets första hälft, ett inbyggt skåp ovanför trappan och svarta tapeter. Södra rummet har ultramarinblå tapeter ovanför en blåsvart bröstning och en blåstänkt kakelugn från 1800-talets första hälft.

Alla snickerier är original med ålderdomligt smide varav källarens återanvända dörr tillhör öns äldsta. Nästan alla golv och bräddtak är original.

Bakbygget är uppfört i sten med slevad puts vid 1800-talets mitt och hade ursprungligen flackt flistak, senare höjt och belagt med spån. Det innehåller ett stort brygghus med bakugn och kölna på magasinsloftet.

Nära bakbygget står smedjan/köttboden i sten under oregelbundet takfall med delvis bevarad utrustning. Byggnaden är äldre än manbyggnaden.

Snickarboden är ursprungligen en manbyggnad tillhörande en fd gårdspart som slagits samman med den nuvarande. Byggnaden är en parstuga från 1800-talet i sten med slevad puts, taket är täckt med spån. Dörren, med liggande panel och överljus, är troligen äldre än huset. Snickerierna är röda. Invändigt har huset putsade väggar utan färgning. Huset har 2 öppna spisar samt bakugn.

Ladugården i sten med slevad puts under tak av pannplåt, tidigare spån, härstammar troligen från 1880. På baksidan finns en kraftig stenramp så man kan köra direkt upp på foderloftet. Fönstren har olika spröjsning, bla komplicerade kryss-spröjsar. Snickerierna är gul-röda. Ladugården innehåller en fähusdel och en laddel. Bakom ladan står ett tröskhus.

Bodlängan är uppförd i sten med en övre magasinsvåning i trä med liggande panel, även denna byggnad under pannplåt, tidigare spån. Byggnaden innehåller olika fähus samt hemligt hus. En tillbyggd bod i trä på baksidan hyser hus för fjäderfä.

Gården omgärdas på framsidan av röda spjälstaket med trägrindar, på baksidan mot ängarna av bandtunar. Vid bakbygget finns en gammal brunn som nästan omfamnas av en av Gotlands största askar. Vid smedjan/köttboden finns en humlegård med både bayerskt och vanligt humle och bakom byggnaden en köksträdgård med bärbuskar. Trädgården har många gamla äppelträd samt syren, jasmin m.fl. buskar. Äldre perenner växer på flera ställen.

Hummelbos 1:23 i Burs är beläget i ett välhållt ålderdomligt kulturlandskap med bland annat en fornborg gränsande intill, där man i beteshagarna och ängarna kan avläsa århundradenas markanvändning. Gården med genuin gotländsk gestaltning har bevarat alla byggnader och funktioner från självhushållets dagar. Manbyggnaden tillhör Gotlands bäst bevarade och är öns enda åretruntbostad med undermurat tegeltak. Interiören är ovanligt intakt med bland annat fem äldre kakelugnar och originalsnickrier med 1700-tals smide. Källaren med sin dörr är mycket ålderdomlig, liksom den i trädgården från tidigare bebyggelse bevarade smedjan/köttboden.

KOMMENTARER

Med exteriör menas tex yttertrappor, takutformning, takmaterial, skorstenar, fönster inkl beslag, dörrar inkl beslag och fasadmateriäl.

Med fast inredning menas tex spisar, spiskupor, kakelugnar, äldre golv- och takbräder, äldre innertrappor, äldre listverk, äldre fast bås-, låd- och bänkinredning, äldre snickerier, äldre paneler och äldre dörrar inkl beslag.

Avsikten med skyddsforeskrifterna är att inga exteriöra eller interiöra förändringar skall ske, utan byggnaderna skall behålla sin ursprunglighet för framtiden. Därför är även mindre förändringar av tex markbeläggningen, tunar, staket och grindar, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor mm tillståndspliktiga. Både exteriöra och interiöra ändringar skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Före underhåll och restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsen i Gotlands län, Livsmiljöenheten/Kultur.

Även för BM prövas bygglovspliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret skall kontaktas i osäkra fall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Gotlands län, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap 21§ KML tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lillemor Arvidsson.

Föredragande har varit länsantikvarie Lennart Edlund.

Den förberedande handläggningen har utförts av Stefan Haase vid Länsmuseum på Gotland och Joakim Hansson vid Länsstyrelsen.

I den slutliga handläggningen har även deltagit länsassessor Lena Johansson.

Lillemor Arvidsson
landshövding

Lennart Edlund
länsantikvarie

Kopia:

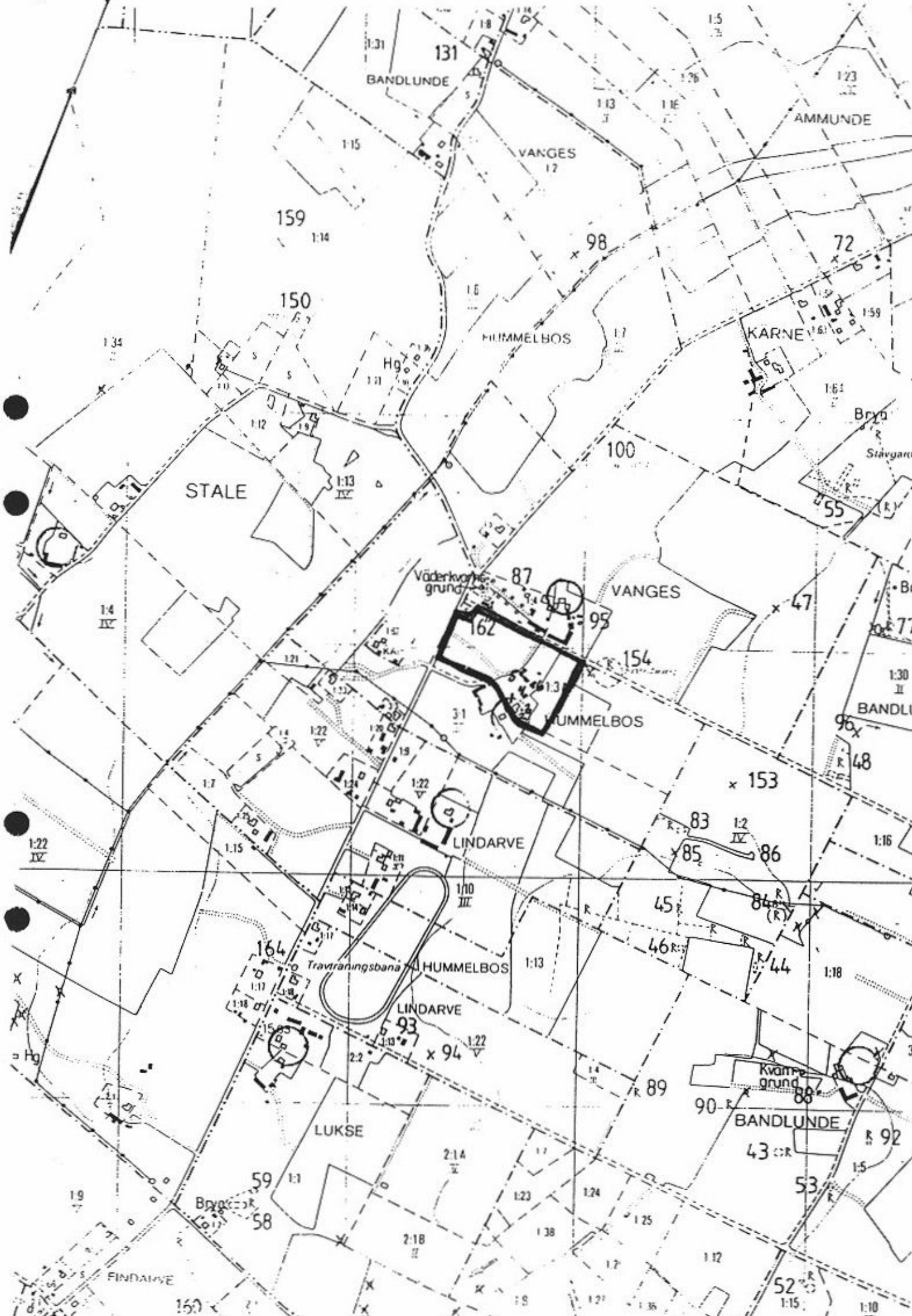
RAÄ

Byggnadsnämnden
Gotlands fornsal
Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut

RAÄ

Lantmäterimyndigheten
Gotlands fornsal
Byggnadsnämnden
Länsantikvarien

131
BANDLUNDE

123
AMMUNDE

159
114

VANGES
17

150

HUMMELBOS

KARNE

STALE

100

Väderkvarn
grund

VANGES

162

HUMMELBOS

LINDARVE

154

1:22
IV

164

Travraningsbana

HUMMELBOS

LINDARVE

93

LUKSE

Kvarn
grund

BANDLUNDE

FINDARVE

160

43

53

52

1:10
III